

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 września 2023 r.,  
sprawy **R. K.**  
skazanego z art. 148 § 1 k.k.  
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku  
z dnia 28 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 208/22  
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie  
z dnia 18 października 2022 r., sygn. akt II K 57/22.

### **p o s t a n o w i ł**

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa.**

## UZASADNIENIE

R. K. został oskarżony o to, że w dniu 10 grudnia 2021 r. w O. przy ul. [...], działając w zamiarze ewentualnym dokonał zabójstwa S. P. zadając mu szereg uderzeń pięściami w głowę i klatkę piersiową oraz kopiąc go nogami po głowie i klatce piersiowej, powodując obrażenia ciała w postaci stłuczenia głowy w części twarzowej z krwiami okularowymi, rozległe uszkodzenia śluzówki ust, wybite trzech zębów, stłuczenie szyi z wylewami w mięśniach głębokich i uszkodzeniem chrząstki tarczowej krtani, stłuczenie klatki piersiowej z kilkoma sińcami i

złamaniem 5 żeber prawych i 6 żeber lewych, stłuczenie brzucha z niewielkim pęknięciem śledziony i dwoma pęknięciami wątroby z krwawieniem do jamy brzusznej, obrażenia głowy w postaci podbiegnięć krwawych w tkance podskórnej w obu mięśniach skroniowych oraz krwiaka podpajęczynówkowego i krwawieniem do komór mózgu, które to obrażenia spowodowały ostrą niewydolność oddechowo - krążeniową i doprowadziły do śmierci S. P., tj. o popełnienie zbrodni z art. 148 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 18 października 2022 r., sygn. akt II K 57/22, R. K. uznał winnym popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 14 lat pozbawienia wolności (pkt I). Na podstawie art. 62 k.p.k. orzekł wobec oskarżonego terapeutyczny system wykonania kary w związku z rozpoznany zespół uzależnienia od alkoholu (pkt II), nadto zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary okres rzeczywistego pozbawienia R. K. w sprawie (pkt III). Sąd I instancji wspomnianym wyrokiem rozstrzygnął także w przedmiocie dowodów rzeczowych, kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu przez obrońcę z urzędu oraz w przedmiocie kosztów sądowych (pkt. IV, V i VI).

Apelację od tego orzeczenia wywiódł obrońca oskarżonego, który podniósł zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego, a mianowicie: art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka M. P.; art. 193 k.p.k. w zw. z art. 202 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu neurologii; art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. w odniesieniu do oceny wyjaśnień oskarżonego złożonych na rozprawie 4 sierpnia 2022 r., a także błędu w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, po rozpoznaniu apelacji obrońcy, wyrokiem z 28 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 208/22, zaskarżony wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy, jednocześnie rozstrzygając w przedmiocie kosztów dla obrońcy oraz kosztów postępowania odwoławczego.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca, który podniósł zarzut obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść

zapadłego orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 200 § 2 ust. 5 k.p.k., poprzez brak usunięcia wątpliwości oraz niejasności występujących w opinii biegłych lekarzy psychiatrów, poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu neurologii na okoliczność czy stan upojenia alkoholowego, utrata przytomności, występujące drgawki oraz prawdopodobny uraz głowy przebyty w okresie ostatnich dwóch miesięcy przed zdarzeniem miały lub mogły mieć wpływ na postrzeganie rzeczywistości przez oskarżonego, jak również na zaniki pamięci w zakresie odtwarzania zdarzeń i opisywania faktów, gdy stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymagało wiadomości specjalnych, a opinia biegłych psychiatrów nie czyniła zadość usunięciu wątpliwości co do przyczyn zgłaszanych przez oskarżonego stanów niepamięci w okresie od zatrzymania wymienionego do osadzenia go jako podejrzanego, tymczasowo aresztowanego.

Wskazując na ten zarzut obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu II instancji oraz orzeczenie co do istoty sprawy.

Prokurator Rejonowy Olsztyn – Południe w Olsztynie w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Według art. 519 k.p.k. kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie co powoduje, że zarzuty sformułowane w tym nadzwyczajnym środku zaskarżenia mogą dotyczyć jedynie orzeczenia sądu apelacyjnego. Nadto, z powodu treści art. 523 § 1 k.p.k. mogą obejmować uchybienia mające charakter bezwzględnych przyczyn odwoławczych, względnie innego rażącego naruszenia prawa jeśli mogło mieć ono istotny wpływ na treść orzeczenia.

Skarżący podniósł wprawdzie zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.k., który miał wskazywać na niespełnienie przez Sąd Apelacyjny wymogów rzetelności w toku kontroli instancyjnej, jednak zarzut ten należy uznać za pozbawiony podstaw.

Obrońca tej treści zarzut połączył z art. 200 § 2 pkt 2 k.p.k., wyliczającym elementy jakie zawierać powinna opinia biegłego, w tym że ma obejmować sprawozdanie z przeprowadzonych czynności i spostrzeżeń oraz oparte na nich wnioski, zaś w uzasadnieniu kasacji powiązał go z kolei z art. 447 § 1-3 k.p.k., który określa domniemania wynikające z określonego zakresu zaskarżenia. Z uzasadnienia zarzutów kasacyjnych wynika jednak, że w rzeczywistości obrońca nie akceptuje stanowiska, że Sąd odwoławczy zaaprobował postanowienie Sądu Okręgowego z 18 października 2022 r., który na podstawie art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k., oddalił wniosek obrońcy w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu neurologii (k. 705 i n.).

Zauważyć należy, że zarzut dotyczący tego aspektu został sformułowany jeszcze w apelacji, w jej pkt. 2, jako naruszenie art. 193 k.p.k. zw. z art. 202 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k., jednakże przyczyny jego nieuwzględnienia zostały przekonująco przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przez Sąd odwoławczy. Sąd Apelacyjny, odnosząc się do tej treści zarzutu wyraźnie podkreślił, że w sprawie nie było potrzeby sięgania po oczekiwaną przez obrońcę opinię biegłego z zakresu neurologii. Jak natomiast argumentował Sąd I instancji, ocena m. in. zaburzeń neurologicznych takich jak zaniki pamięci, napady padaczkowe oraz ich wpływ na zdolności postrzegania i odtwarzania postrzeżeń, należy do kompetencji biegłego psychiatry, a nie biegłego neurologa (uzasadnienie SO, k. 705v). W sprawie zasięgnięto opinii biegłych psychiatrów, w tym M. P., który na rozprawie zaopiniował, że u osób nagle odstawiających alkohol, doznających ataków epilepsji, takich jak oskarżony, niepamięcią pokryty jest zwykle okres bezpośrednio poprzedzający napad padaczkowy (i są to minuty). Zborne zachowania R. K. zarówno w czasie przesłuchania jak i wizji lokalnej wykluczają natomiast u niego zaistnienie zakłóceń czynności psychicznych. Biegły zaznaczył także, iż nie spotkał się w swojej wieloletniej karierze „z takimi objawami w okresie trzeźwości żeby pacjenci nie pamiętali okresów, fragmentu z okresu upojenia alkoholowego”. Leki przeciwpadaczkowe także nie wpływały na czynności psychiczne oskarżonego, nie zakłócały w sposób istotny jego funkcji poznawczych (k. 704). Wypowiadający się w odniesieniu do skazanego biegli psychiatrzy dysponowali zatem odpowiednią wiedzą, którą przekazali w opinii pisemnej i

ustanej, udzielając m. in. także odpowiedzi na pytania zadane w tezie wniosku dowodowego. Opinia ta nie nasuwa zastrzeżeń z punktu widzenia wymogów z art. 202 k.p.k., jak również art. 201 k.p.k.

W tym kontekście należy stwierdzić, że twierdzenie obrońcy, jakoby w związku z nadużywaniem alkoholu i przebytym atakiem epilepsji, u oskarżonego miały ulec zaburzeniu umiejętności postrzegania rzeczywistości jak również zaniki pamięci w zakresie odtwarzania zdarzeń i opisywania faktów, słusznie nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd odwoławczy był zatem umocowany do wyrażenia stanowiska, że oskarżony w toku procesu w sposób wybiórczy podchodził do oceny i opisu swoich funkcji poznawczych. Z jednej strony w sposób drobiazgowy przytaczał okoliczności mające miejsce bezpośrednio przed zdarzeniem, z drugiej zaś zamierzenie zasłaniał się niepamięcią co do faktów dla niego niekorzystnych.

W tej sytuacji jako bezpodstawne jawi się zarzut, że orzekające w sprawie Sądy, w kwestii oceny funkcji postrzegania, zapamiętywania i umiejętności odtwarzania spostrzeżeń przez skazanego, wbrew treści z art. 193 k.p.k. i wynikającemu z niego nakazu powołania biegłego specjalisty do stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy, czyniły ustalenia wyłącznie (w aspekcie oceny funkcji psychicznych oskarżonego) na podstawie swojego autonomicznego przekonania. Tym bardziej chybiony jest zarzut naruszenia „art. 193 k.p.k. w zw. z art. 202 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k.” skierowany pod adresem Sądu odwoławczego, który nie rozstrzygał przecież w ogóle kwestii powołania specjalisty, w tym także neurologa, a w przedmiocie oceny stanu zdrowia psychicznego R. K. zostali powołani przez Sąd *meriti* biegli psychiatrzy M. P. i T. M.. Sąd odwoławczy nie oddalał zatem wniosku dowodowego, czym nie mógł naruszyć art. 170 k.p.k., jak również nie dopuszczał dowodu z opinii biegłych, co dezaktualizuje twierdzenie o naruszeniu art. 193 i 202 k.p.k..

Obrońca nie wykazał zatem, aby kontrola instancyjna przeprowadzona w niniejszej sprawie przebiegła w sposób nie spełniający kryteriów rzetelności, o jakiej mowa w art. 433 § 2 k.p.k. W jej toku rozpoznano bowiem zarzuty apelacyjne, a przyczyny ich nieuwzględnienia zostały w sposób przekonujący przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Dalszy brak akceptacji zapadłych przed

sądami powszechnymi rozstrzygnięć nie jest wystarczającym powodem przemawiającym za zasadnością wniesionej kasacji. W postępowaniu kasacyjnym nie jest natomiast możliwa ponowna, w istocie, dublująca postępowanie odwoławcze, kontrola orzeczenia Sądu I instancji, do czego ewidentne zmierzały zarzuty obrońcy oraz przytoczona na ich poparcie argumentacja.

Z tego też powodu, wobec braku postaw do uwzględniania kasacji rozstrzygnięto, jak w pkt I postanowienia. Uwzględniając natomiast trudną sytuację materialną skazanego, o kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. i art. 634 k.p.k.

[SOP]

[ms]